

Wstęp

Pielgrzymowanie Jana Pawła II od początku fascynowało wiele środowisk, zarówno kościelnych, jak i świeckich. Dotychczas nie było bowiem papieża podejmującego wędrówki do tak wielu i niekiedy bardzo odległych zakątków świata. „Przybywam jako Papież – Pielgrzym”. „Dziękuję za zaproszenie w charakterze pielgrzymy”. Tymi słowami Jan Paweł II rozpoczynał zazwyczaj pielgrzymki w różnych krajach i regionach – swoje „pielgrzymki apostolskie”, „pielgrzymki wiary”. Sam Ojciec Święty, a także naukowcy i biografowie używali i używają nadal wielu innych określeń owego papieskiego pielgrzymowania. Stanowi ono niewątpliwie fenomen w dotychczasowej historii Kościoła, a zwłaszcza papiestwa. Podróże Apostolskie Ojca Świętego stały się jednym z ważniejszych wyróżników Jego pontyfikatu. W dotychczasowej historii Kościoła nigdy nie zdarzały się tak częste wyjazdy papieży.

Według oficjalnych dokumentów watykańskich w okresie swojego pontyfikatu Ojciec Święty Jan Paweł II odbył w sumie 104 pielgrzymki zagraniczne, odwiedzając ponad 130 krajów i około 900 miejscowości. Pierwszą była pielgrzymka do Ameryki Łacińskiej (styczeń 1979 r.), ostatnią podróż do Lourdes (15–16 sierpnia 2004 r.). Do niektórych krajów Papież pielgrzymował kilkakrotnie. Uprzywilejowana była Polska, którą papież odwiedził aż ośmiokrotnie.

Na główne uroczystości z udziałem Papieża przybywały setki tysięcy, a nawet miliony pątników, niekiedy z regionów i krajów znacznie oddalonych od miejsca spotkania. Wszystkie miejsca pobytu Jana Pawła II stawały się w danym dniu, w danym momencie, najważniejszym centrum pielgrzymkowym świata. Ich wyróżnikiem była niewątpliwie niepowtarzalna atmosfera, rzadko spotykana podczas innych uroczystości religijnych. W Polsce okresu komunistycznego pielgrzymki papieskie dawały wszystkim poczucie siły i wzajemnej solidarności.

W czerwcu 2009 r. przypadała 30. rocznica pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski. W dziejach narodu, a także nowożytnej Europy podróż ta miała wymiar, którego dotąd nie jesteśmy w stanie w pełni pojąć. Patrząc na to z punktu widzenia ludzkiego, dała narodowi siłę umożliwiającą demontaż europejskiego systemu komunistycznego. Wymiar duchowy jest trudniej „mierzalny”, ale na pewno pielgrzymka ta uświadomiła wszystkim istnienie Opatrzności. O innych przejawach duchowych tej

pielgrzymki zaczyna pojawiać się coraz więcej opracowań, zarówno teologicznych, jak też socjologicznych.

Z okazji tego niezwykłego jubileuszu redakcja *Peregrinus Cracoviensis* przygotowała zeszyt monograficzny poświęcony pielgrzymkom Jana Pawła II do Polski. Pragniemy przypomnieć Czytelnikom, zwłaszcza młodszego pokolenia, charakterystyczne cechy tego pielgrzymowania. Równocześnie poprzez nasze wydawnictwo pragniemy utrwalić w pamięci Polaków postać niezwykłego pielgrzyma – Jana Pawła II. To już drugi nasz zeszyt poświęcony podróżom Ojca Świętego. Pierwszy ukazał się w 1997 r. i nosił tytuł *Jan Paweł II – «pielgrzym pośród pielgrzymów»* (*Peregrinus Cracoviensis*, zesz. 5). Mieliśmy wielki zaszczyt i szczęście mogąc wręczyć Papieżowi ten numer podczas Jego pobytu na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1997 r. Pozostajemy wierni tej problematyce, czego dowodem jest obecny tom.

Zupełnie drugorzędne znaczenie ma nasz własny, drobny jubileusz. Oto ukazuje się 20 zeszyt *Peregrinus Cracoviensis*, który wydajemy bez przerwy od 1995 r. Z tej okazji pragniemy pogratulować i podziękować wszystkim Współpracownikom oraz Autorom, dzięki którym nasz periodyk uzyskał wysoką ocenę zarówno w kraju, jak też w skali międzynarodowej. Dziękujemy też kolejnym władzom Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, a także Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej za wielką przychylność, okazywaną przez lata naszemu wydawnictwu.

Antoni Jackowski

Kraków, 8 września 2009 r.